

Bulgária előkészületei Dél-Dobrudzsa átvételére

Ünneplő munkaszünet és közkegyelem. Az új hivatalnoki kar megszervezése

Szófiából jelentik: A bolgár kormány hét-főre az egész országban munkaszünetet rendelt el Dél-Dobrudzsa visszatérése alkalmából. A bolgár igazságügyminiszter általános közkegyelmet hirdetett Dél-Dobrudzsa közigazgatásának átvétele 15-én kezdődik. Az újonnan visszaszerzett területet hét kerületre és öt városi közigazgatási kerületre osztották fel. A vezető közigazgatási tisztviselőket már kijelölték. A közhivataloknak bolgár tisztviselőkkel való betöltése csak ideiglenes jellegű, míg a déldobrudzsi költségvetéshez a parlament hozzá nem járul. Csak ezután következik be a tisztviselők hivatalos kinevezése. Az új határvonal vámhivatalainak tisztviselőit is kijelölték. Bolgár részről minden intézkedést megtettek, hogy gyorsan és surlódás nélkül hajtsák végre az új tartomány átvételét.

Calliacra és Durostor megyéket szeptember 20 és október 1 között adják át Bulgáriának.

Szófiából jelentik: A bolgár-román egyezmény következtében Bulgáriához visszacsatolt Calliacra és Durostort szeptember 20. és október 1. között

adják át Bulgáriának. Bulgária kártérítést fizet azokért a beruházásokért, amelyeket 1912 óta Románia végrehajtott. Az egyezmény szövege leírja a pontos bolgár-román határt. Ez a Dunánál kezdődik és felkanyarodik Silistra felé, majd Mangaliától nyolc kilométerre délre fut rá a Fekete-tengerre.

Szófiából jelentik: Bulgáriában Dél-Dobrudzsa visszatérése alkalmából az egész országban hálaadó Istentiszteletet tartanak. A tömeg az utcákon lelkesen éljenzi az olasz királyt, a Ducet, a Führert, valamint a német és olasz nemzetet.

Bulgáriának további területi igényei lesznek.

Bernből jelentik: A svájci lapok vasárnap herlini jelentése szerint ottani politikai körök szerint Bulgária további területi igényeivel kell számolni. Itteni körökben úgy tudják, hogy a román-bolgár megállapodás aláírása és Dél-Dobrudzsa átadása után sor kerül a bolgár-görög vitás kérdések megoldására. E kérdések között szerepel elsősorban Bulgária szabad kiútja az Égei-tenger felé. E kérdésben mind Törökország, mind Szovjet-Oroszország támogatja Bulgáriát és nem kételkednek abban, hogy gyors és kielégítő eredmény várható.

Hálaadó istentiszteletek a nagyváradi templomokban

A katolikus templomokban

Szeptember 8-án, vasárnap, az összes nagyváradi templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak a felszabadulás örömeire. A templomokat zsúfolásig megtöltötték a hívek, de ezenkívül nagyszámban vett részt ezeken az istentiszteleteken a honvédség, a rendőrség, a vasut és a posta személyzete is.

A *székesegyházban* tíz órakor kezdődött a Te Deum és az ünnepélyes nagymise, amelyen a honvédség és a rendőrség hivatalosan képviseltette magát. A szentmise alatt a honvédség zenekara játszott *Fricsay* Richárd vezényletével. A székesegyház hatalmas hajója teljesen megtelt, úgyhogy nem is tudta befogadni a hívek nagy tömegét. Az ünnepi szentbeszédet *Bertha* Lajos, a tábori főesperes mondotta. Az ünnepi szentmise után jelent meg a székesegyházban gróf *Teleki* Pál miniszterelnök, aki éppen akkor érkezett meg különvontaton Nagyváradra, *Patthy* Tibor államtitkár társaságában. A miniszterelnök szentmisét hallgatott, majd az apostoli kormányzó helynök és a káptalan üdvözlése után a város házára indult.

A város római katolikus plébániáin is mindenütt hálaadó istentiszteleteket tartottak, amelyeken a híveken kívül nagyszámban vett részt a honvédség is.

A *nárad-olaszi plébániatemplomban* 8 órakor volt a Te Deum és a hálaadó szentmise. A szentmisén jelen volt 400 rendőr és nagyszámban a posta is. Az ünnepi szentbeszédet *Gálffy* Sándor plébános mondotta.

A *nagyváradi-ujvárosi Szent László-plébániatemplomban* 10 órakor volt a Te Deum és

az ünnepi szentmise, amelyen a plébánia összes egyesületei megjelentek zászlókkal. A szentbeszédet *Mellau* István pápai kamarás, plébános mondotta.

A *Várad-Velencén* 9 órakor volt az ünnepélyes hálaadó istentisztelet, amelyen a szentbeszédet *Baumgartner* Antal segédlelkész mondotta.

A *premontrei-templomban* 9 órakor kezdődött a Te Deum és az ünnepélyes szentmise, amelyen a honvédek is nagyszámban vettek részt. Az ünnepi szentbeszédet *Tóth* Alajos premontrei kanonok mondotta.

A református és evangélikus templomban

A *református nagytemplomban* délelőtt 10 órakor volt az ünnepi istentisztelet, amelyen a híveken kívül a honvédek is résztvettek nagy tisztelettel. Az istentiszteleten *Sulyok* István püspök szolgált.

A *körösparti református templomban* 10 órakor kezdődött az ünnepi istentisztelet, amelyen a református énekkar énekelt. Az ünnepi szentbeszédet *Csernák* Béla ref. püspökhelyettes mondotta. A templom zsúfolásig megtelt hívőkkel.

A *régi imaházban* is volt hálaadó istentisztelet, amelyen dr. *Szabó* Lajos mondotta az ünnepi szentbeszédet.

A *Várad-Velencén* az ünnepi istentiszteleten *Kiss* Károly szolgált. A hívek III is megtöltötték a templomot és meghatódottan adták hálát az elmúlt hét nagy örömeért.

Az *ágostai evangélikus templomban* az istentisztelet bensőséges ünnepélyességgel zajlott le. A hadsereg részéről jelen volt *Jány* Gusztáv altábornagy díszes tisztküldöttség élén. Jelen voltak az egyház vezetősége *Szontágh* Gusztáv felügyelő vezetésével teljes számban, a presbiterek kivétel nélkül és az evangélikus hívek olyan számban, hogy a körös-utcai gyönyörű kis gót templom teljesen szűknek bizonyult. Az ünnepi szentbeszédet *Materny* Imre főesperes mondotta.

Tűzoszlop a Szilágyi Dezső utcában

A magyar ifjuság szervezett csoportjai vasárnap délben bejárták a nagyváradi újság-elárúsító bódékat, összeszedték a „Nagyvárad” című zsidó lap példányait, — amely lap tudvalevőleg „Szabadság” címmel jelent meg ezelőtt — hozzávették a „Szabadság” legutóbbi lappéldányait s aztán példás rendben, fegyelmezetten, a Hegedüs-féle lapvállalat helyisége elé vonultak.

Itt az ifjak *Bocskay-sapkás* csoportjai, amelyeket magyar ruhás leányok sorai is crósítottak, félkörben elhelyezkedtek s ütemes kiáltásokkal tüntettek a zsidó sajtó ellen és a keresztény sajtó mellett.

— Le a zsidó sajtóval! Éljen a keresztény magyar sajtó! — kiáltottak.

Aztán máglyát raktak a zsidó sajtó-termékekből és meggyújtották azt. Pillanatok alatt hatalmas láng ceapott fel és a fiatalok köré gyűlt nagy tömegek lelkes örömriválgása közben rövid idő alatt elhamvadtak a máglyára rakott lapok.

Az új Magyarország felépítésének szent kötelességét mélyen átérző fiatalság saját kezdeményezése volt ez a szimbolikus cselekedet, amelynek jelentőségét szónokuk a többiek között a következő szavakkal méltatta, miatt a hatalmas lángoszlop pernyéje szállt:

— Jelentse ez a tűz annak a szellemnek a maradványait, amely évtizedeken át méltatlanságot, kegyetlenséget és meggyűlöletet hozott a magyar honvédség bevonulásáig nem szűnt meg szembehelyezkedni a magyarság érdekeivel. De jelentse ez egyúttal annak az új, keresztény magyar szellemnek lángalobbanását is, amelynek fénye meg kell hogy világítsa minden keresztény magyar ember lelkét.

A felemelő tüntetés, mely a magyar Himnusz eléneklésével ért véget, a keresztény magyar közszellem felébresztésének első nyilvános megmutatója Erdély kapujában. Szólt ez annak a nemzetellenes, pusztító irányzatnak, amely 20 évvel ezelőtt Trianónra vezetett és amely 20 éven át oly keservesekké tette kisebbségi életünk bilincseit.

Hiába kísérelték meg a zsidó lapok, hogy a magyar főhatalom beköszöntésével nemzeti színű keretekkel és hazafias szólásokkal vezessék félre a közvéleményt. A keresztény közvéleményt nem tudják többé ilyen márol-holnapra történő színváltozásokkal, kokárdákkal és címerekkel megtévesztetni azok a lapok, amelyek 20 éven át kigúnyoltak, gyaláztak és aláástak mindent, ami keresztény és magyar.

A zsidóság helyzetét Magyarországon törvény szabályozza, s mint *Teleki* Pál miniszterelnök bejelentette, a törvényhozás új intézkedéseket fog megvázalni ennek a kérdésnek még gyökeresebb rendezésére. De azért a magyar közvéleménynek részen kell állania és hajthatatlan állásfoglalással meg kell teremtenie azt az egységes keresztény lelkiiséget, amely nélkül a törvény holt betű marad s annak végrehajtása kérdésessé válhatik.

Azért örömmel üdvözljük a lángot, amely a nagyváradi ifjak lelkében éledt és a zsidó méltely főfészke előtt felgyújtotta a bacillusterjésztés papirhalmazát.

De nemcsak a zsidó gondolatról van itt szó, amelyet 50 évvel ezelőtt a legnagyobb magyar figyelmeztetése ellenére liberális eszmék mezébe öltözöttén indítottak útjára. A Szilágyi Dezső-utcai lángoszlop a liberális gondolatnak is szólt, amelynek keresztény körökben, sőt mértékadó magyar vezető körökben is, vannak megtévedett hívei. Világítsa meg ez a lángoszlop az ő szellemüket is. És ha mákacsul elfüggönyözik lelkük ablakait, akkor ennek a tűznek másjellegű hatóerejével kell számolniuk.

A zsidó gondolat pedig teljességgel vonuljon vissza és álljon vigyáz-állásba az Erdélyben is diadalmas útjára induló keresztény magyar népi gondolat előtt.

(j. b.)

A XV. század lángszavu szerzetese.

SAVONAROLA

ma is az Igazság erejével ható, mély zengésű verseit fordította magyarra és gyűjtötte kötetbe

PAKOCS KÁROLY

Az irodalomtörténeti érd. ekességű kötet ára mindössze **30** Lei

Megszigorítják a szovjetben az állami pénzügyek ellenőrzését. Moszkvából jelenti a Szovjet Távirati Iroda: Az állami alapok és értékek számbavételének és kezelésének szigorúbb ellenőrzése céljából külön ellenőrző népbiztoságot létesítettek és ujjászervezték az ellenőrző bizottságot. Az új népbiztosi állásra Leon Zakharovics Mekhlis neveztek ki.

A németek egytonnás bombákkal támadták Londont

Válasz Berlin pár nap előtti bombázására. Megkezdődött az éjszakai angol támadások megtorlása

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda beavatott helyről úgy értesül, hogy a német légi haderő egyes részei vasárnap sikeresen támadták London külső kerületeit. Ugyanakkor a London központja felett végrehajtott széleskörű felderítő tevékenység megerősítette a szombati nagyszabású légi támadás elsöprő erejét.

Rómából jelentik: A London elleni bombatámadás óriási feltűnést keltett Rómában és a lapok hasábos cikkeiben számolnak be a német légierő hatalmas erejű támadásáról. A római rádió vasárnapi közlése szerint a német bombázók vasárnap újszerű, egytonnás bombákat dobtak le az angol fővárosra, amelyek többszáz méteres körzetben mindent elpusztítanak. Az olasz lapok berlini tudósítói szerint a London ellen elrendelt támadást Hitler beszéde és Berlin tegnapi éjjeli történet bombázása következményének tartják. Elismerik a lapok, hogy az angol légierő szívósan védelmezi a fővárost, de a német bombázók mindenütt áttörtek a védelmet és ledobják óriási bombaterhüket.

A *Telegrafo* szerint a London elleni bombázásban a német birodalmi légierő összes tpusai résztvettek. Főként azonban Heinckel, Junkers és Messerschmitt-gépek. Egy-egy bombázó kétezer kilogramm bombaterhet vitt magával. A szombaton megkezdett támadás — mint a lapok írják — csak kezdetét jelenti a Hitler által bejelentett megtorlásnak.

Angol bombázók súlyosan megrongálták Hammot városban a Boldogasszony templomot.

Angol bombavető repülőgépek a vasárnapra virradó éjszaka megtámadták Hammot és válogatás nélkül szórták le bombáikat nem katonai célpontokra. A Boldogasszony templomát két találat érte. A templom súlyosan megrongálódott. Egy harmadik bomba közvetlenül az épület előtt robbant fel. Az egyik robbanás leszakított az épületből egy oldalfülkét, egy másik bomba a torony mellett csapott a templomba és súlyos pusztításokat okozott. A lakosság körében a legnagyobb felháborodást keltette az az újabb angol támadás, annál is inkább, mivel a templom közvetlen közelében két kórház áll. Mindkét házon felismerhető

Bismarck mauzoleum Friedrichsruheban, az erdő egyik tisztásán. Angol repülők bombázni akarták, de nem találták el.

a vöröskereazt jelzés. A kórházat csak isteni csoda mentete meg a pusztulástól.

A németek 87 angol repülőgépet lőttek le a London elleni szombati légitámadáskor

Berlinből jelentik: Szombaton a London

ellen intézett légitámadás során 87 angol repülőgépet lőttek le. Német részről 26 gép elvesztésével számolnak. A német légi haderő a Londontól keletre fekvő, hadászatiilag fontos ipari célpontokat bombázta. A folytatólagos támadások egész éjjel tartottak.

Gibraltárnál az olaszok elsüllyesztettek egy angol hadihajót.

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállás 93-ik közleményéből kiderül, hogy egy olasz tengeralattjáró elsüllyesztett a gibraltári szoros közelében egy angol hadihajót. A Málta ellen intézett bombatámadás alkalmával a légi haderő egy tengeralattjárót elsüllyesztett. A Vöröstengeteren egy ellenséges hajókaravánt támadtak meg és egy hadihajót találat ért.

Forradalmi átalakulás Romániában

Vagyonvizsgálat a volt rendszer kormányfőiről ellen

Bukarestből jelentik: (Magyar Távirati Iroda.) Romániában különböző sürgős rendelettelvények jelentek meg. Az egyik Károly király volt feleségének a hivatalos címét így határozza meg: Heléna királynő Öfelsége. A második rendelettelvény arról intézkedik, hogy az elmúlt tíz év összes miniszterelnökei, miniszterei, államtitkárai és vezértitkárai harminc napon belül kötelesek bejelenteni, mennyi vagyonuk volt kinevezésük előtt, mennyi vagyonuk volt családtagjaiknak, miként alakult vagyon helyzetük állásukról való lemondásuk után. Be kell számolniok vagyonuk eredetéről is. A román Nemzeti Bank devizaügyi osztályát is öt évre visszamenőleg felülvizsgálják. A hadsereg felszerelésére fordított összegeket tíz évre visszamenőleg felülvizsgálják. A Nemzet Pártja és az Országör-egyenruhát megszüntetik. Eltörlik a nagykövetségi címeket. A különböző minisztériumok titkos alapjainak kezelését öt évre visszamenőleg felülvizsgálják, hasonlóképpen felülvizsgálják a vasut számára nyolc évre adott rendeltést. A kü-

lönvonatokat megszüntetik. Az utóbbi nyolc évben letárgyalt politikai pereket felülvizsgálják, úgy, hogy eljárást indítanak azok ellen a bírák ellen, akik ezekben a perekben ítéleztek.

A vasgárdisták Temesvárnál tömegtámadást intéztek a távozó Károly volt király vonata ellen.

Bukarestből jelentik: (Magyar Távirati Iroda.) Temesváron néhány száz vasgárdista támadást kísérelt meg az országból távozó Károly király vonata ellen. Amikor a vonat áthaladt Temesváron, a vasgárdisták, akik a vasutvonal két oldalán helyezkedtek el, puskákból és pisztolyokból lövöldözni kezdtek. A vonat fokozta a gyorsaságot és a rajta utazó kíséret fegyverrel és gépfegyverrel viszonozta a tüzelést. Még nem tudják, hogy a vonaton sebesülés történt-e. A légionisták ekkor gépkocsin üldözték a vonatot, amely azonban áthaladt a határon és jogoszláv területre ért, még mielőtt az üldözők utolérték volna.

A volt Gigurtu-kormány több tagja nem esküdött fel Mihály királyra

A volt belügyi, tengerészeti, hadügyi, hadfelszerelési és közoktatásügyi miniszter kilépett Antonescu kormányából

Bukarestből jelentik: A román fővárosban híre jár, hogy a Gigurtu-kormány több tagja nem esküdött fel Mihály királyra, hanem Antonescu miniszterelnök kivánságának megfelelően megvált tisztségétől. Ezek: Popescu tábornok, belügyminiszter, Paisch tengernagy légi és tengerészeti miniszter, Nicolescu tábornok, hadügyminiszter és Priboianu hadfelszerelési miniszter.

A minisztériumokat, elsősorban a belügyminisztériumot, maga Antonescu vette át. Munkájában segítségére lesznek a minisztériális helyettes államtitkárok. Kiválnak a kormányból ezenkívül Toni közoktatásügyi miniszter és Topciu légügyi helyettes államtitkár.

„Bunavestire“ az új hivatalos lap.

Bukarestből jelentik: Romániában megjelent a *Bunavestire*, amelyet 1938 márciusában szüntettek be. A lap a vasgárda hivatalos lapja.

Amerikai sajtóvélemény szerint Romániában újabb válsággal lehet számolni

Newyorkból jelentik: A szombat esti sajtó kivétel nélkül a romániai helyzettel és trónváltással foglalkozik. Megállapítják a lapok, hogy tulajdonképpen a vasgárda vette át a hatalmat és az új király csak szükkörű felhatalmazást kapott s csak alakilag király, külsőségeiben.

A *Newyork Sun* szerint a változás rövidéletű lesz Romániában és belátható időn belül újabb válsággal lehet számolni. A *Saint Louis Dispatch* hasonló álláspontot foglal el és kijelenti, hogy Románia sorsa a tengely és a szovjet kegyétől függ.

William Simms, a *Newyork World Telegram*-ban hangoztatja, hogy a bécsi döntés revidálta a trianoni igazságtalanságot. Azt is kiemeli a lap, hogy az erdélyi románok az ezeréves szentistváni Magyarországnak köszönhetik létezésüket és kulturájukat.

Bukarestből jelentik: A vasgárda vezetéséhez közelálló körökben cáfolják a hírt, hogy a vasgárda egyes csoportjai Temesvár közelében merényletet kíséreltek meg Károly király vonata ellen. Igaz ellenben az, hogy egy vasgárdista csoport meg akarta állítani a vonatot, mert olyan értesülései voltak, hogy a vonaton nagyobb mennyiségű arany van, ami állami tulajdon. A vasgárdisták „állj” jelzést adtak le és csak akkor adták le a néhány lövést, amikor a vonat megállás helyett gyorsítani kezdett és továbbrobogott.

A volt király és Lupescuné asszony Luganoba érkezett.

Bukarestből jelentik: Mint a Stefani iroda jelenti, Károly király vasárnap délután Luganoba érkezett. A volt király kíséretében van Lupescuné is. Károly király a város egyik szállodájában vett lelkást.

Katonai díszpompával temették el a hősihalott polgárőröket

Mintegy négyezer főnyi gyászoló tömeg vett részt a temetésen. A Magyar Párt gondoskodik a két hősihalott hátramaradottairól

Nagyvárad. Saját tud. Szombat délutáni kiadásunkban röviden beszámoltunk már Józsa Lajosnak és Solák Jánosnak, a két hősi halált halt magyar polgárőrnek temetéséről. A temetésen a különböző küldöttségek és képviselők megbízottain kívül mintegy négyezer főnyi gyászoló tömeg vonult fel.

A két magyar vértanút — mint megírtuk — a Rulikovszky-temetőben helyezték örök nyugalomra. Arvay Árpád parancsnok és a tisztikar vezetése alatt a Magyar Házról vonult a temetőbe a polgárőrök gyászoló zászlóalja. Elől magyar ruhás díszszakasz vitte a koszorukat.

Józsa Lajos és Solák János holttestét a kápolna előtt ravatalozták fel. A város magyar lakossága virágokkal és koszorúkkal borította be koporsóikat. A ravatalt s a gyászolók hozzártatózóit hatalmas tömeg vette körül s megjelenésükkel igazolták, milyen fájdalmat, megdöbbentést és részvétet kellett a két polgárőr hősi halála. A ravatal közelében helyezkedtek el a különböző küldöttségek. A honvédség és a Magyar Királyi Államrendőrség egy-egy díszszakasza is megjelent s koszorút helyeztek a koporsókra. A menekültek nevében magyarruhás lányok hoztak koszorút.

Solák János holttestét Gálffy Sándor váradolási római katolikus plébános szentelte be, míg Józsa Lajos fölött Kiss Károly református esperes tartotta a gyászszertartást. A szertartást végző lelkészek méltatták azt a hősiességet és

kötelességérzetet, amellyel a két polgárőr a rendkívül időkben szolgálatát teljesítette.

Utánuk Arvay Árpád, a polgárőrparancsnok beszélt a két hőst. Beszédében kiemelte, hogy a polgárőrség minden fegyver nélkül, még a felfegyverzett román katonái és kóborló civil bandákkal szemben is védeni tudta nemzetiségi különbség nélkül a lakosság életét és vagyonbiztonságát.

A polgárőrparancsnok vezényszavára a polgárőrök zászlaja feszes vigyázban bucsuzott a hősi halált halt bajtársaktól.

A Frontharcosok nevében Tabéry Géza mondott mélyhatású beszédet. Dr Kovács Árpád, a Magyar Párt főügyésze, a párt nevében jelent meg a gyásztiltságon s a gyászoló családtagoknak külön kifejezte a párt részvétét. Együttel biztosította az elárvult családot, hogy a párt testvéri érzéssel mindig segítségükre igyekszik.

A kivonult katonai zenekar gyászdíszjáték hangjai mellett a polgárőrök vitték az egymás mellett ásott két sírhoz a nemzeti zászlóval letakart koporsókat. Fölcsendült a magyar nemzeti imádság: a Himnusz s a gyászoló tömeg zokogása közben engedték le a sírba a koporsókat.

Alig haltak el a Himnusz utolsó akkordjai, eldőrdültek azok a revolverlövések, amelyek legszentebb kegyeletében sértették meg Nagyvárad gyászoló magyarságát.

Megszólt a magyar szív

Nagyvárad. Saját tudósítás. Amikor ezeket a sorokat írom, már túl vagyunk az öröm nagy, lelkes mámorán. Jó Istenem, soha ehhez fogható érzés! A magyar szív egy hatalmas, erős, diadalmos ütemben dobbant fel a váradi utcákon és tereken és ez a dobbantás azt bizonyította, hogy hiába volt huszonkét év elnyomatása, sanyarusága: a mi magyar szívünk annál hűvebben, annál törhetetlenebben akarathán maradt magyar!

Ez a magyar szív azonban nemcsak az utcán dobbant fel. Bejön a szerkesztőségbe és meghatóan nőv, de tiszta magyar érzésektől áthatott versek, üdvözlő sorok tömegével árasztja el asztalainkat. Mennyi érzés, mennyi magyar reménység van ezekben a legtöbbször egészen primitív versekben!

Kiteregetem az asztalomra a kéziratokat. Egyik pedáns, szépíró vers mellett reszketőkézre valló irás. Öreg ember írta-e vagy olyan valaki, akinek csak ritkán akad toll a kezébe? Nem tudom. Csúpn annyit tudok, hogy e versek írói soha se gondoltak a világhírré. Nem kíváncsiak a nyilvánosság elé sem és ha írtak: maguknak dalolgattak, hogy könnyebb tegyék az elnyomatás súlyos óráit. De most meg kellett szólalniuk. Kitört a lelkükből az elnyomott magyar lelkesedés érzése, amely gátakat szakít és kordont tör át, beárad a szerkesztőségbe és boldog örömmel tölt el minket is: mert úgy érezzük, hogy most igazán együtt dobbant magyar szívünk.

A versek tömegét lehetetlenség közölni. A legtöbb ima: hálaadás azért az isteni jótéteményért, hogy visszakerülhettünk Magyarországra. Szilágyi Béla és Ferencz Béláné is ilyen imákat írtak „Guzsbakötött lelkünk porig alázva hajtja meg előtted homlokát, Nagy Isten, írja Ferencz Béláné ezer, meg ezer elnyomatásban szenvedett magyar sóhajának adva kifejezést. Nagy János György versében azokra gondol, akik nem kerültek vissza most az Óhazához. „A feltámadás útja nehéz és keserves”, írja egyik verssorában, majd arra kéri Istent, adjon vigaszt és nyugalmat azoknak a magyaroknak, akik még Romániában maradtak.

Az Immaculata zárda rövid, lelkes versben üdvözölte a magyar honvédséget és a diadalmos

magyar zászlót. Ugyancsak a magyar zászló dicsőségét zengi Süle Erzsébet óvónő verse is és egyben erős fogadalmat tesz arra, — amit vele együtt valamennyien teszünk, hogy inkább egy szálig meghalunk, de a drága hontól egyikünk sem válik meg többé.

Dávid Józsefről külön meg kell emlékeznünk. Öt verseskét küldött be. Tintacerezájával vannak leírva ezek a versek. Bizonyára nem volt otthon sem toll, sem tinta. A helyes magyar írással sincs egészen tisztában Dávid József, aki biztosan román iskolába járt. De olyan mélyről feltörő, tiszta magyar érzés lüktet ezekben a primitív verssorokban, hogy az ember arra gondol: ez nem az a beszajkózott hazafiság, amit husz éven át lépten-nyomon tapasztalhattunk, hanem az elnyomott magyar szív mélyéről szakadt fel. Adja Isten, hogy rövidesen a helyes magyar írással is tisztában lehessen e helyes magyar érzések mellett a mi ismeretlen Dávid Józsefünk.

A többi beküldött vers is csaknem ugyanebben az eszmekörben mozog. Primitív verselésükben is szépek: mert tiszta magyar szív dobban fel bennük. Olyan szívesen közölnék valamennyit. De nincs helyünk hozzá. A pergő események elfoglalják a hasábot. Ennyit mégis meg kellett írni az üdvözlések közül elmaradt, mélyen érző magyar lelkek megnyilatkozásairól. (—la).

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó férjem és édesapánk,

FODOR PÉTER

halála elkalmával részvételüknek akár szóban, akár írásban, akár pedig a temetésen való személyes megjelenésükkel fájdalomainkat enyhíteni és végtelen gyászunkban bennünket vigasztalni igyekezték, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Nagyvárad, 1940. szeptember 9.

Özv. Fodor Péterné Domocos Lyvia és Victor, Tiberiu és Liviu fiak

A már megszállott területek nagyrésznél megindult a vasuti személyforgalom is

Nagyvárad. Saját tud. A pályaudvarról nyert értesüléseink szerint a vasuti közlekedés azoknak a területeknek nagyrésznél helyreállt, amelyeket már honvédeink megszállottak. Az első napokban csak az utasok száma és szüksége szerint állították össze személyvonatokat, most már azonban a személyforgalom is teljesen zavartalan s minden irányban indulnak vonatok. Az érkezések is menetrendszerűek. A nagyvárad állomásfőnökség a részletes menetrendet s az utazásra vonatkozó tudnivalókat idejében közölni fogja a közönséggel.

A megyei katonai parancsnokság mellett dr Ciffra Kálmán a kormány megbízott

Nagyvárad. Saját tud. Biharvármegye katonai közigazgatását a vármegyházán székelő katonai parancsnokság intézi. A katonai parancsnokság mellett polgári személyek is be vannak osztva, mint szakeladók. A járások élén is katonai parancsnokok állnak, akik mellé szintén polgári szakeladók vannak beosztva.

A megyeházán most folyik a tisztviselők jelentkezése. Az adatok bevizsgálása s folyamathban van s a szükséges értesülések beszerzése után megtörténik a tisztviselők beosztása. A megyei tisztviselők részére a jelentkezés a megyeházán, a járási tisztviselők részére a járási parancsnokságoknál történik.

A megyei parancsnokság mellé dr. Ciffra Kálmánt nevezte ki a kormány, mint gazdasági szakeladót.

Porbahullt a Szent László téren a húszéves szegény szimbóluma

A bécsi döntőbíró ítéletét legnagyobb részt végrehajtotta már a diadalmos magyar hadsereg. A régi határ, amit nem is olyan régen még „Románia örökös határa”-ként emlegettek, ledőlt, összeomlott, mint könnyű kártyavár. Magyar földön ismét magyar az úr.

A bécsi ítéletnek egy mellékhatását a helybeli magyar egyetemi ifjuság hajtási egyesülete hajtotta végre nem kevesebb lelkesedéssel, mint amilyen az egész nagy, történelmi ítéletvégrehajtást jellemezte.

Talán nem is tudta Váradon mindenki, hogy a Szent László-téren, — amelyet a húszéves idegen uralom Egyesületi térnek nevezett el, — a nemrég épült villamos-várócsarnok mögött egy fiatal tölgyfa állt. Ezt a tölgyfát a románok ültették Erdélynek — ahogyan ők mondták: — a „román anyaországgal” való egyesülése emlékére. A fa — mely a magyar megaláztatás és szegény szimbóluma volt, — az évek során egyre fejlődött, növekedett, s vele együtt erősbödött a megaláztatás érzése, mely minden magyart a lelke mélyéig égetett. Most, hogy a bécsi döntőbíró kimondta az itteni román uralom felett a hatálos ítéletet, beteljesedett ennek a tölgyfának, ennek a magyar szegényfának a sorsa is.

A magyar egyetemi hallgatók hajtási egyesületének tagjai lelkes hangulatban, fejszével felszerelve vonultak ki a fához és sorra megadták a pusztító fejszevágást a „büszke tölgynek”. Recsegett, ropogott, sikoltott a fa, míg végre megingott s a hajtási egyesület tagjai, valamint a téren egybegyűlt hatalmas tömeg egetverő ujjongása közepette ledőlt. Az ünnepélyes aktsuról jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet két, jelenlevő katonatiszt is aláírt. A fa egyik ágát levágták, nemzetiszínű szalaggal kötötték át és ehhez erősítették a fadöntésről fölvetett ünnepélyes jegyzőkönyvet.

Az ítélet ezzel végrehajtott. A húszéves szegény egyik fájdalmas szimbóluma porba hullt.

(F. V.)

Várad hölgyei magyarruhás díszfelvonulással fogadalmizászlót adtak át a város vezetőségének

A székesegyháztól a városházáig haladt a díszfelvonulás

Tündöklő vasárnap délelőtt. Mintha a jó Isten is mosolygott volna az égből, olyan jó-ságos, enyhe melegség ömlött el Várad felett. Es ebben a koraőszi áldott napsütésben délelőtti 10 órájtában csapatostól siettek Várad magyar ruhás női a Székesegyház elé, hogy ott gyülekezzenek a városi magyar nők demonstratív felvonulására. Aki látta ezt a színpompás gyülekezést, elámult. Hol volt húsz évig ez a sok gyönyörű elegáns magyar nő? Ez a sok lelkes magyar leány? Mikor és hogyan csinálták azt a sok gyönyörű magyar ruhát, amikben a napfény is több melegséggel csillogott? Húsz éven át legtöbbjüket látni sem lehetett sehol. Szűrkén, csendben húzódtak meg egyszerű otthonaikban, hogy most színpompás nagyszerűséggel bontsák ki magyar szívűk, magyar lelkűk meleg színpompáját. A tündöklő gyülekezésben néhány, remekszép, ősrégi női magyar ruhát is láttunk. Olyanokat is, melyek egyik nemzedék örökségéből századok óta hagyományozódtak át Várad régi nemesi családjaiban. Vagyontérő selyembrokátok és nehéz bársonyok, meg a valódi arany paszomántók hirdették, hogy ezek a magyar ruhák is abból a régi Váradból valók, amelyet soha se lehetett idegenné tenni.

A székesegyházban a szentbeszéd is Várad ősi magyarságáról szólt.

Igen: ez a magyarság vasárnap délelőtti elemi erővel nyilatkozott meg. Feltizenket-török, amikor végetért a székesegyházban a hálaadó ünnepi mise, — amelyen a vezénylő tábornokkal csaknem az egész tisztikar megjelent — s kiözlött a közönség a történelmi múltú szép templom boltíve alól, kezdtek felsorakozni a magyarruhás asszonyok és leányok, hogy zászlójukat a városházára vigyék.

A selyem lobogót *Medvigy* Ferencné vette, aki kék-fehér-selyem díszmagyarban haladt a menet élén. Mellette a zászló körül *T. Pogány* Janka egész fekete magyar ruhában, *Jellinek* Gézáné sötétkék nehéz bársony magyar ruhában, *Dr. Dévald* Lászlóné világoskék és fehér és *Rimanóczy* Lászlóné, aki szintén kékbársony pruszlikos selyem ruhában volt, — csoportosultak. Utánuk a városi uriaszonyok és leányok száza következtek: a leányok nagy része piros és fehér összetélt viselt, de lehetett látni tiszta fehér magyar ruhákat is. A fiatalabb asszonyok javarésze kék díszmagyarban volt, az idősebbek lilát, zöldet és sötétkéket viseltek.

A felsorakozás eltartott egy félórát, azután az egész menet körül haladt a székesegyház előtt, ahol filmfelvételt készített a díszmenetről a Magyar Filmpar kiküldött filmriportere. Tizenkét órákor indult el a menet — elől a zászlóvivő hölgyekkel a Pó-utca felé. Az uriaszonyok csoportja után apró gyermekek következtek, akiket fiatal urileányok követtek. A menetben olyan sok magyarruhás nő vett részt, — közöttük kiadóhivatalunk fiatal, bocska sapkás hölgyei is, — hogy amikor a menet eleje a városháza elé ért, a vége még a színház előtt volt.

Amikor a városháza előtt felsorakoztak: óriási éljenzés fogadta a Várad magyar nőit. Az összegyűlt közönség lelkes ovációja percekig tartott.

**A menet találkozása
Teleki Pál miniszterelnökkel. A zászló
ünnepélyes átadása**

Féleg órákor tünt fel a Bémer-téren a nagyváradi uriaszonyok és urileányok színpompás csoportja. Lassú, méltóságjeljes lépésben haladtak. A városháza erkélyéről néztük

végig a felfejlődést. Pompás látványt nyújtott a hidon és a városháza előtti téren át kigyózó tarka gyülekezet. A nap játékos sugarait színes színű megvilágításban tükrözték vissza a piros-fehér-zöld színekből összeállított nehéz brokát, selyem- és csipkeruhát. Felsorakoztak, festői rendben helyezkedtek el, majd elénekelték a Himnuszt.

Az erkélyen ekkor megjelent gróf *Teleki* Pál, Magyarország miniszterelnöke és kísérete. Az ünneplő tömeg lelkes éljenzésben tört ki. Percekig zúgott. Éljen Teleki! A magyar-

Segélyező tevékenység szervezése a menekültek érdekében. — Teleki Pál miniszterelnök beszéde a segélyezés szociális irányelveiről

Vitéz *Náday* István tábornok ekkor bejelentette, hogy a menekültek felszegélyezésére, illetve a segélyezés intézményes megoldására és megvitatására a hölgyek szűkebbkörű bizottságát a kisterembe kéri.

A kisteremben *Kovács* Jolán, a kormány által kiküldött szociális előadó ismertette a segélyezés eddigi menetét és kérte a hölgyeket, hogy munkájukkal járuljanak hozzá a nehéz munkához.

Beszéde közben lépett a terembe gróf *Teleki* Pál miniszterelnök, akit a megjelentek lelkes ovációban részesítettek. A miniszterelnök a következő beszédet mondotta:

— Időm rövid. A mai napon még öt szilágymegyei városba és községbe kell ellátogatnom.

Ezután megköszöni a lelkes fogadtatást és kéri, hogy a kiküldött hölgyeket fogadják szívesen. Hangsúlyozza, hogy nem hódítani jöttek Erdélybe, hanem segíteni akarnak. Tegnap és megbeszélést folytattunk ebben a kérdésben — mondotta *Teleki* — és elhatároztuk, hogy minden megyében és párhuzamosan minden városban egy-egy általunk kiküldött hölgy átveszi a vezetést, mintegy vezérkari főnök. A vezetéshez azonban a helyzetismeret föltétlenül szükséges. Ehhez kérem a hölgyek segítségét. Az elv az kell, hogy legyen: munkáért adunk segítséget. Nem jelenti ez azt, hogy az ellenszolgálatás fel kell, hogy érjen a kapott segítséggel, de érdem szerinti segélyezést kell első-

ruhás hölgyeket körülvevő tömeg ekkor ácsapott a „Mindent vissza!” kiáltásba. Vitéz nagybányai Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját és gróf Csáky Istvánt hosszú percekig éltették. *Teleki* miniszterelnök hajlongva és integetve köszönte meg az üdvözlést. Percekig gyönyörködött a kipirult arcú, lelkes magyar asszonyok és leányok csoportjában, majd kíséretével együtt visszavonult vitéz *Náday* István tábornok, városparancsnok irodájába.

A magyar uriaszonyok zászlóját vivő csoport ekkor elindult a városháza szőnyeges lépcsőin a nagyterem felé. A nagyterem bejáratánál dr. *Thury* Kálmán, városi kormányfőhízó fogadta őket. *Rimanóczy* Lászlóné rövid beszéd keretében átnyújtotta a zászlót. Kérte, hogy ezt a zászlót soha senki másnak át ne adják, át ne engedjék.

Dr. *Thury* Kálmán válaszában megköszönte a magyar uriaszonyok izzó hazaszeretétét és megígérte, hogy a zászlót nemzedékről-nemzedékre meg fogják őrizni.

A nagyterem ajtajában ekkor megjelent gróf *Teleki* Pál miniszterelnök, akit dr. *Medvigy* Ferencné üdvözölt. A miniszterelnök elbeszélgetett dr. *Medvigy* Ferencnével, majd ismét visszavonult.

sorban bevezetni. Szem előtt kell tartani azt is, hogy amíg egy családból több tagot segélyezünk, nehogy ne jusson egy másik családnak. A segélyezésnek szociális jelleget kell kölcsönözni. Munkaalkalmat kell teremteni. Ilyen munkaalkalmak például: 1. Vároddák és más női munkák. 2. A katonai parancsnokság által nyújtott lehetőségek (pl. útépítés, stb.) 3. Az ipari minisztérium és a helybeli ipar által nyújtott lehetőségek, valamint a magánmunkák.

A miniszterelnök ezután még egyszer megköszönte a fogadtatást és jó munkát kívánt.

Kifejezte, hogy mindenben, még részletkérdésekben is kész örömmel rendelkezésre áll. Ez különben kötelessége is, mint az ipari terület kormánybiztosának.

Teleki Pál gróf miniszterelnök beszédét hosszasan megtapsolták. A miniszterelnök és kísérete ezután 1 óra 15 percor a városháza előtt várakozó autohoz ment és a közönség hosszas éltetése közepette elhajtottak.

A kistanácsteremben pedig tovább folytatták az értekezletet. Dr. *Farkas* bejelentette, hogy több mint 3000 menekültől kell gondoskodni. Kijelölték azokat az iskolahelyiségeket, ahol főzni fognak és a nagyváradi hölgyek beosztották maguk között a munkát.

Wallner Győző dr. szentszéki tanácsos, a Szent József intézet igazgatója, aki öt nap alatt a bizottság tagjaival együtt emberfeletti munkát végzett, éjtnapot egybevetve dolgozott, bejelentette, hogy a felszaporodott munkát már nem voltak képesek végezni és ezért folyamodtak a hölgyek áldozatkész segítségéhez. A Magyar Párt menekültügyi bizottsága dr. *Czeglédy* Miklós, dr. *Orbán* Dénes és dr. *Ulbert* Józsefből áll, akiknek dr. *Hunyady* Mátyás, dr. *Mayr* Tihamér és *Koller* László voltak segítségükre. *Wallner* Győző dr. irányítása alatt. Ez a bizottság vette kezébe a menekültek ideiglenes elhelyezését, ételmezését és irányítását.

A nagyváradi urhölgyek bekapcsolódása folytán a menekültek ügye jó kezekbe került és reméljük, hogy sikerül megtalálniuk a legmegfelelőbb megoldást.

Hittanások és a művelt katolikus közönség figyelmébe!
P. Tomka Agoston S. J.: Modern hitvédelmi kérdések címmel a legnehezebb kérdésekre ad feleleteket. Nemcsak száraz tudományt nyújt az ész számára, de világnézetünk alapját úgy adja elő, hogy az olvasó szívét felgyulasztja az Isten szeretetére.
Ara 112 lei és portó.

A miniszterelnök csókja

A Székesegyház előtt történt. Gróf *Teleki* Pál, Magyarország miniszterelnöke, szentimiseről jövet, barátságos beszélgetést folytatott dr. *Schriffert* Béla vikáriussal és a székeskáptalan tagjaival. Ott voltak természetesen az elmaradhatatlan fényképészek is, hivatásosak és műkedvelők egyaránt.

Kattantak a gépek és a fényképészek lázasan forgatták tovább a filmtekerceket, hogy minél több felvételben örökíthessék meg a miniszterelnök jellegzetes mosolyát.

A lelkes öröm azonban ezzel sem elégedett meg. Az egyik ügyes fényképész, *Major* Vilma, egészen a miniszterelnök közelébe férkőzött és meg akarta csókolni a kezét. A miniszterelnök mosolyogva húzódtott hátra és barátságos tiltakozással rejtette el kezét a hála és öröm ártatlan merénylete elől.

A fényképész nő bátorsága azonban meglepte és mosolyogva mondotta:

— A kezemet nem, de ide, az arcomra elfogadok egy csókot.

És a fényképész nő, aki ma egyedül dicsekedhetik Nagyváradon ezzel az élményével, talán éppen a meglepetés hatása alatt megcsókolta a miniszterelnök arcát.

DORIÁN FILMSZÍNHÁZ

Első magyar film!

RÁKÓCZI INDULÓ

Herczeg Ferenc **DOLOVAI NABOB LEÁNYA** című filmregényének filmváltozata. — Szereplők: Dajka Margit, Jávor Pál, Turay Ida, Csontos Gyula és Gózon Gyula. — Előadások kezdete: 4-6-8 órákor

Napsugaras percek

*

Nagyvárad, szeptember hó. Semmi sem olyan könnyű, mint a rosszat elfelejteni... Huszonegy kemény esztendő telt el ez a város keserű kisebbségi sorsban, huszonegy esztendőig csak az éltette itt a lelküket, hogy egyszer nyugat felől föl fog harsanni diadalmasan a magyar honvédek harci trombitája... S most, amikor már valósággá lett huszonegy esztendő minden álma, ezekre a nehéz esztendőkre csak úgy tekintenek vissza a váradiak, mint valami régi, nagyon régi rossz emlékre...

Huszonegy esztendőig csak a reménység éltetett bennünket s ez a bizakodás, ez a minden korbácsütést eltűnni hagyó vágyakozás keménnyé tette a magyar szíveket. Keménnyé tette s titkon mosolyogni, kacagni is tudtunk. Tréfák terjedtek szájról-szájra, vicceken nevette a város. Olyan tréfákon, olyan vicceken, amelyeket csak suttogva adtak tovább s mégis rövid órák alatt, már nem volt ember, aki ne hallotta volna. A szomorú napoknak zek a tréfák voltak a napfényes pillanatai... Ezekből a tréfákból, amelyek eddig nyomdafestéket nem láthattak, közlünk mutatóba egy kis csokrot...

Még a felvidéki megszállás lázas napjaiban történt, hogy egy csikmegiei góbé csöndesen ballagott borvizet szekerével az országúton. Bent a városban egy ablakon kiszűrődő hangfoszlányból hozzá is eljutott a már hazatértek „Mindent vissza!” — ütemes kiáltása.

A székely csöndesen ballagott a szekere mellett s ezen a kitörő lelkes mondaton gondolkodott:

— Mindent vissza?... Akkor Szeredát es vissza, — morfondírozott félhangosan, — még Szentkerályt es vissza...

Az öreg a nagy gondolkodásban észre sem vette, hogy szuronyos román csendőr lopkodott szekere mögé s tanuja volt morfondírozásának... A legelső faluban bevitték az őrsre s ahogy csak román csendőrök tudnak védtelen emberrel elbánni, úgy elverték az „irredentát”

Összeszorított foggal, szó nélkül állotta az útéseket az öreg, de amikor „törvényes eljárás” után szabadonbocsátották, nem állotta meg, hogy vissza ne szóljon a kapuból:

— De ezt es vissza!

*

A bihari gazdának nem elég, hogy szekereit, lovát elvitték, még ökrére is rátette kezét a „diadalmas armádia.” Lefogyva, kifáradva került haza hosszú hónapok múlva a két szép magyar ökr.

A gazda kis pihentetés után befogta a két ökröt az éke elé, de amikor indítani akarta őket, azok bizony nem mozdultak. Mit tégyen, mit nem, akármennyire is sajnálta ökreit, csak az ostarhoz kellett nyulnia... s amikor végvágott a „koncentrálás” állapotokon, az egyik ökr nagyszomorúan visszafordult s megszólalt:

— Nici o brazda! (Egy barázdát sem.)

*

Turnuseverinben még javában „tárgyalnak” a románok, amikor az egyik reggelen „szörnyű” felfedezést tett a nagyváradi Bunyitay-ligetben a szuronyos román járőr.

Az a rettenetes felfedezés történt még, hogy az éjszaka folyamán valaki egy kőszorú vöröshagymát s egy üres tarisznyát akasztott Ófelsege II. Károly király ligeti szobrának nyakába. De ez nem volt elég. A „házaárulók” még egy hatalmas táblát is helyeztek el a király kitüntetésekkel telítüzdeli mellén ezzel a

felírással: *Drum bun!* (Jó útát.)

A rendőrség s a katonai parancsnokság tüvé tette az egész várost, de nem tudta az „hitvány merénylőket” kézrekeríteni.

*

A „diósőségesen” uralkodó király nagyváradi látogatásakor történt, hogy kabinetirodájának főnökének sürgős jelzéssel a következő címzésű levelet kézbesítették: *Carol, Gross-war-dein Rumänien.*

S hogy az egész várost tüvé tették a levél földadójáért, az csak azért történt, mert a címzés a következő szócsoportosítással volt leírva: *„Carol, gross war dein Rumänien!”* (Károly nagy volt a te Romániáid!)

*

Eppen a bécsi döntés napján küldte szét az egész országba a bukaresti központi bélyeghivatal az új nemzetvédelmi bélyegét a pénzügyigazgatóságoknak. Széles román katona képe volt látható a bélyegen, hatalmas szuronyal és feje fölött ezzel a felírással: *Nici o brazda!*

Ez az a híres román bélyeg, amelyik *soha sem került forgalomba*: csak mint unikomot mutogatnak belőle néhányat.

*

A váradi rossznyelvek szerint a bécsi döntés éjszakáján a történelmi jelentőségű koronatanácsos a következő beszélgetés folyt le Károly király és tanácsosai között.

Vajda: *Dehát felség, már Beszarábiát odaadtuk az oroszoknak...*

Károly: *Hát oda.*

Gigurtu: *Dobrudzsát meg a bulgároknak kell adnunk!*

Károly: *Igen, a bulgároknak...*

Maniu: *S Erdélyt meg átadjuk Magyarországnak.*

Károly: *At bizony.*

Mind körüben: *Dehát felség, akkor mi marad nekünk?*

Károly: *Nici o brazda.* (Egy barázdát sem.)

*

Ezekben az esetekben s hasonló tréfákon mulatott Várad magyarsága a legkeservesőbb napokban.

Marjalaky Tibor.

„TURUL”

selyemszövőde

Nagyvárad egyetlen keresztény magyar szövő üzeme, gyártja a legszebb selyem nyakkendőket. Keresztény magyarok, csak

„TURUL”

nyakkendőt viseljenek.

PODOLCSÁK JÓZSEF

Nagyvárad, Püspöki-út 43. Telefon 17-65

A nagyváradi mozgóképszínházak műsor:

APOLLÓ: FÖLDINDULÁS

CORSÓ: UZ BENCE.

DORIÁN: I. Rákóczi induló. II. A DOLOVAI NABOB LEÁNYA.

Szabad szívvel és szabad szóval

Három napja tart a csoda.

Három nap óta áradnak, özönlenek csapataink szakadatlanul s alattuk reng, dübörög az ősi magyar föld, melyet eddig idegenek bitoroltak.

Es mi csak állunk némán, összekulcsolt kezekkel, csodáratárgult szemmel, mint gyermek a szivárvány megfoghatatlan, mennyei csodája előtt, lábunk földbe gyökerezik, szívünk elakad és szinte nem tudjuk felfogni, hogy mi történt velünk, nem tudjuk elhinni, hogy ezután már mindig így lesz.

Három nap óta ünnep már minden hétköznapunk és mi még most is szeretnénk odarohanni mindenkihez, megragadni a két kezét és kikönyörögni tőle a megnyugtató, megerősítő szót, hogy: igen, mindez nem álom, mindez valóság s ezután már mindig, örökké így lesz, ahogyan majdnem huszonekét esztendő keservei között annyiszor megálmodtuk. És félünk megkérdezni, mert lelkünk, mely e szörnyű huszonekét év alatt, s különösen az utolsó, százszor keserves esztendőben annyiszor vergődött az égekbe emelő reménység és a legmélyebb mélységbe süllyesztő csalódás kegyetlen hullámverése, apály-dagályja között, nem bírta el még egy csalódást. Nem bírta elviselni, ha a válasz így hangzanék, hogy: ember, ébredj fel, hiszen mindaz, amit most átélés, csak álom!

Oh, hát hogyan is lehetnék el, hogy most már nyíltan, szabadon, emelt fővel hirdethetjük: ez a föld a miénk, mindig is a miénk volt és a miénk marad mindörökkön. Hogy ezek a zászlók, amik házaínkon lengegen, magyar zászlók, amiket önként, magyar szívünk sugallatára tűztünk ké s nem a rendőr durva parancsára, legmélyebb alunkból kőltve fel, hogy lobogózzuk fel házaínkat, mert az oly sok román nemzeti ünnep egyikére virradtunk. Elhíhetjük-e, hogy ezentúl nem kell már tolvaj módjára lappangnunk az utcán, besugótól rettegve, ha egymás között igazán, magyóran akarnunk szólni. Belekálthatjuk harsogó szóval a világba, hogy mindaz, amit velünk tettek, amit rednkéknyszerítettek, amit parancsszóval, erőszakkal kipréselték belőlünk, csak még gyűlöletesebbé tette számunkra az idegen uralmat s annál jobban vágytunk, bíztunk, reméltünk a felszabadulásban, a hajnalhasadásban, a feltámadásban, minden húsvétok húsvétjában, S nekünk innen, a szerkesztő, ségi szobákból, nem kell többé szellemi és lelki közelharcot vívunk a hatóságok vezetőivel azért, hogy egy-egy lelkiismeretünkkel, szüntelenül magasan lángoló magyar érzésünkkel ellenkező hivatalos, de általuk saját állásfoglalásunknak feltüntetni akaró cikk leközlése alól mentesüljünk, vagy legalább is annak lelkiismeretünkkel ellenkező élet letompítsuk. Nem kell többé szellemi akrobatiát végeznünk, hogy a sorok közé rejtve, a cenzor eles szemé elől elbújtatva, de népünk által mégis fölismerhetően, leírassuk azt, amit elmondani népünk érdekében feltétlenül szükségesnek tartottunk. S nem kell többé gyermekeskedni az iskolában azt tanulniok, hogy őseink emberhúst evő, vademberek voltak s a hontólaló magyarok Erdély megszentelt földjét az őslakó románoktól vették el.

De minek folytassuk?

Annyi keservet, annyi gyűlöletet és annyit megaláztatást, amit mi az elmúlt huszonekét év alatt elszenvedtünk, úgy sem lehetne szavakban kifejezni. Hagyjuk hát a multat és tekintsünk bizó szemmel, vezetőinkbe vetett határtalan bizalommal a jövőbe. És foglaljuk mindennapi imánkba: Áldott legyen a nap, melyen először dobbanlak huszonekét év óta újra magyar katonabakkancsok ezen a földön; amikor először lengetet a szél újra magyar lobogót házaínkon és először — életünkben először! — kiálthatjuk mi is felszabadult lélekkel és messzire kiáltó szóval:

Eljen Horthy Miklós, Magyarország vezére, a mi forrón szeretett Édesapánk! E. V.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lel. Egyes szám ára 3 lel (10 fillér)

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

A KORMÁNYZÓ ÜDVÖZLETE. Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A jugoszláv nemzeti ünnep alkalmából Magyarország kormányzója üdvözlő táviratot intézett Pál jugoszláv régensherceghez. A jugoszláv régensherceg melegszerű táviratban köszöntö meg a főméltóságú úr szerencsekívánatait.

SZESZTILALMI RENDELETET ADOTT EI A VÁROS KATONAI PARANCSONKSÁGA. Nagyváradi. Saját tud. A város katonai parancsnoksága fairszágos módon hozta a lakosság tudomásra, hogy vasárnap este 8 órától szigorú szesztilalom lépett érvénybe az egész város területén. A szesztilalmi rendelet visszavonásig érvényben marad.

ORVOSI HIR. Dr. Keszler Herman fül-, orr-, gége-szakorvos Szilágyi Dezső-utca 6. sz. alá költözött.

A pénzügyigazgatóság átvételére még nem történt intézkedés. Nagyváradi. Saját tud. A pénzügyigazgatóság átvételére még nem történt intézkedés. Az épületet polgárok őrzik s bent a hivatalos helyiségekben az ittmaradt hivatalnokokat a leltározást folytatják. A leltározási munkálatokat dr. Szabó pénzügyi tanácsos vezeti.

* Két perfekt gépiró leány kedden este fél 7 órakor jelentkezzen alkalmazás céljából a megyei tisztviselői hivatalban, megyeháza.

AZ IDEIGLENESEN ENGEDÉLYEZETT NAGYVÁRADAI LAPOK. A város katonai parancsnoksága a Szabadság-nak Nagyváradi cím alatt, Erdélyi Néplap és Magyar Lapok című politikai napilapokat, az Erdélyi Magyar Tanító, Gyermekkönyvtár, Reformátusok Híradó, Református Jövő, Reformátusok Lapja című szaklapok megjelenését ideiglenesen engedélyezte. E lapok teljes tartalmát ellenőrzésre, megjelenésük előtt, a városi katonai parancsnok sajtóelőadójánál bemutatják.

Be kell jelenteni a bab-, lencse- és borsó-készleteket. Budapestről jelentik: A hivatalos lap vasárnapi száma közli az árellenőrzés országos kormánybiztosának rendeletét a bab-, lencse és hántolatlan borsó legmagasabb árának megállapításáról. A rendelet értelmében minden olyan kereskedő, aki a három terményből az évi szeptember 8-án külön-külön egy mázsányi vagy ennél nagyobb mennyiségű készletet tart, köteles teljes készletét a Külkereskedelmi Hivatalhoz nyolc napon belül bejelenteni.

Beiratások. A Szent Vince intézet elemi iskolájába és leánygimnáziumába szeptember 9-én folytatódna és 15-ig tartanak a beiratások. A fiú- és leányintézetben is folytatódna a felvételek.

* A Szent Orsolya zárda átszervezett összes iskoláiban (óvoda, elemi és 8 osztályú gimnázium) a beiratások szeptember 9-től 15-ig bezárolag tartanak.

Az aradi menekültek otthona felkéri a munkaadókat, vállalatokat, hogy bármely szakmához tartozó alkalmazottak, segédek rendelkezésükre állanak. Nagyváradi, Ór-utca 3. szám alatti otthonunkban. Telefon 24-00 szám.

* Weisz József hegedűművész tanfolyamán, Rutikovszky-ut 2., a beiratások és a tanítás megkezdődtek.

Utószezon a Szent László Püspök gyógyfürdőben

Az a népszerűség, amelynek a Püspök Fürdő örvend a gyógyvívni és az üdülni vágyó közönség körében, mely szívesebben keresi fel a biztos gyógyhatású, példásan tiszta fürdőhelyet, az alábbi kedvezményes árakat nyújtja:

Utószezon redukált árai:

Napi háromszori elsőrendű étel-szerinti étkezés, lakás, gyógy vagy hullámfürdő	
Polgári szállodában	150 lel
Erzsébet szállodában	180 "
Szent László szállodában	210 "
I. o. tükör fürdő	36 "
II. o. tükör fürdő	26 "
Hullám fürdő	26 "

Forró iszappakkolások, Hullám-Fürdő nyitva, Fürdők, Szállodák egész éven át nyitva vannak

Stephesz Rudolf vette át a városi villamosvasut ügyeinek intézését. Nagyváradi. Saját tud. A városi villamosvasut ügyeinek vezetését Stephezesz Rudolf vette át. Az új igazgató előterjesztést tett az új árdijszabásra vonatkozólag. A város katonai parancsnoka elfogadta az előterjesztést. Az új árdijszabás a következő: gyermekjegy 10 fillér, vonaljegy 15 fillér, vonaljegy 25 fillér, átszálló 25 fillér, kétszeri átszálló 30 fillér.

Iskolai értesítés. A nagyváradi állami Baros Gábor felső kereskedelmi iskolában a beiratások szeptember hó 10-én kezdődnek. Az intézetben magyar és román tagozat lesz II.—VIII. osztályokkal. Beiratkozni lehet minden nap 9—12-ig az igazgatói irodában (Uri-utca 14. szám). Az iskola a legrövidebb időn belül megnyílik. Az igazgatóság.

ORVOSI HIR. Dr. Heller László belgyógyász hazaérkezett és ismét rendel; délelőtt 11—12 és délután 3—5-ig. Nagyváradi, Gillányi-utca 12. Telefon: 1543.

Megkezdtek a magyar levélgyjűjtőszekrények felszerelését. Nagyváradi. Saját tud. Hétfőn reggel a nagyváradi posta technikai személyzete megkezdte a román levélgyjűjtőládák leszerelését s helyükbe a rég nem látott, magyar címeres piros levélgyjűjtőszekrényeket helyezték el. Az első magyar postaládáknak sok hámulójuk akadt, sőt a levélforgalomban is emelkedés mutatkozik a piros ládák kedvderítő hatása alatt.

Tömeges gombamérgezés. Budapestről jelentik: Szombaton a délutáni órákban egymásután lettek rosszul a Gubacs-ut 77, 79, 83 és az Illatos ut 5-b. számú ház lakói. A mentők több kocsi-val vonultak ki és megállapították, hogy tömeges gombamérgezésről van szó. A mérgezették valamennyien azt vallották, hogy pénteken este gondbát ettek vacsorára. Összesen 16 mérgezettet szállítottak a Rókus-kórházba a mentők: Ludányi János 40 éves szállítómunkást, Török Margit 50 éves gyári munkásnőt, Hubert Ilona 18 éves gyári munkásnőt, Varga Dénes 46 éves honvédegyalagost, Németh Jenőné, egy gyári munkás 44 éves feleségét, Németh Anna 15 éves csomagolósnőt, Rottler Eta 22 éves orvosi asszisztensnőt, Vágó Ágnes 14 éves gyári munkásnőt, Vajda József 15 éves tanulót, Sztankovics István 45 éves szobafestőt, 39 éves feleségét, 15 éves Győző nevű fiát, özv. Varga Péterné 68 éves asszonyt, Vajda László 46 éves asztalos és Varga Sándor napszámos 36 éves feleségét és Varga Dénes szobamunkás 40 éves feleségét. A kórházba szállítottak állapotja súlyos. A tömeges mérgezésről értesítették a főkapitányságot, amely erélyes nyomozást indított annak megállapítására, honnan származott a mérgező gomba.

Feljegyzések

1. Gróf Teleki Pál miniszterelnök vasárnap délelőtt váratlanul, szinte meglepetés-szerűen Nagyváradra érkezett. Olyan volt a közöttünk való megjelenése, mint maga az egyéniség: szerény, rejtőzködő és mégis keményen határozott.

Első útja a Székessyvárdra vezetett. A miniszterelnök szentmisét hallgatott. Ünnepe volt, vasárnap és Kisboldogasszony napja. Magyarország miniszterelnöke példás útmutatást adott ezen a napon is az ország népének arra, hogy az új magyar jövőt csak hitében, vallásos meggyőződésében élő nemzedék építheti fel. Nagyon veszedelmes játék lenne az, ha a lelkesedés és az öröm napjai után előlről kezdenék korábbi hibáikat: az öszinte és gyakorlati életben valóra váltott kereszténység nélküli magyarkodást. Veszedelmes játék lenne a zsidó klubélet erkölcsi nihilizmusával belopakodni az új magyar élet berkeibe.

Magyarország miniszterelnöke nem fitogtatásból lépett be a templomba. A vasárnapi szentmishallgatás a hívő katolikus lelkiszükséglete volt. Mi azonban tekintsük úgy, mint meszei világitó példát és útmutatást a jövőre. Adjunk hálát az Uristennek, hogy a vezetőhelyeken olyanok állanak, akik a lelki és szellemi nagyság és emelkedettség alapján követelik tőlünk is az erkölcsös, tiszta, becsületes keresztény magyar életet.

2. Eppen most játszódott le annak a nagy tragédiának utolsó fejezete, amelynek jelenetei szemünk előtt peregtek le, amelynek kibontakozását és végzettségét mindnyájan láttuk. Károly román exkirály tragédiája ez.

Néhány nappal ezelőtt még ő volt a hőles, az építő, a vitéz uralkodó, ma pedig üldözött vad módjára kellett kilopakodnia az országból. Vele utazott különvonatán bizalmas környezetben, az a társaság, amelyet a nemzetközi sajtó egyöntetűen „cabinet noir“-nak nevezett el. Vele utazott az az asszony, akinek a jelenléte szegyenpirt borított az arcára minden hazáját és nemzetét igazán szerető románunk.

A román ifjuság is belekerült az újkori nemzeti megújulás sodró áramlatába. Szomjas lelkülettel vágyott az útmutatásra, az irányra, de főképpen a kimagasló példaadásra. Azokat, akikre feltekinthetett volna, a legfondorlatosabb utakon távolították és némitották el.

Károly volt román király sokszor intézett nagyhangú szózatokat a román ifjusághoz. Jól emlékezem rá, hogy milyen döbbenetes megtorpanás fogadta azt a szózatát, amely erkölcsöt hirdetett és követelt a román ifjuságtól. Figyeltük a román arcokat. Csak keserűséget olvashattunk le róluk, hiszen mindenki tudta, hogy az, aki erkölcsöt hirdet és követel alattvalóitól, maga lábball tiporja azokat.

A tragédiát csak növelte a sok kikényszerített, hazug dícsőítés, amellyel az országot elárasztották. Csak nőtt a keserűség, a reménytelenség az igaz román szívében. A tragédia pedig nem végződhetett volna másképpen. Mert az erkölcsi törvényeket meg lehet csúfolni, de legyőzni soha. A hazugságokból épített hamis trónokat előbb, vagy utóbb elsöpri az igazság ereje.

(P. I.)

Berchtesgadenben megnyílt a német nemzeti szocialista párt legmodernebb szállodája. Berlinből jelentik: A volt berchtesgadener gyógyszálló nagyszabású átalakítások után „Berchtesgadener Hof” néven újból megnyílt. A német nemzeti szocialista munkáspártnak ezt a legmodernebb szállodáját elsősorban Hitler Adolf vendégeinek tartják fenn, de idegenek is népszerű árkon kaphatnak benne szállást. Az új szálloda berendezése minden tekintetben megfelel a mai igényeknek, anélkül azonban, hogy fényűző lenne. A hál, az olvasó- és étterem, továbbá a reggeliző szoba falait különböző árnyalatu faburkolattal látták el. Legszebb talán a borozó, melynek falát és mennyezetét természetes színben meghagyott cirbolyafenyőfával burkolták. A vörös bőrszékek harmonikusan illeszkednek bele ennek a meghitt teremnek a miliójébe. A szállodában összesen 120 vendégszoba van 170 ágyval. Valamennyi folyó hideg-meleg vízzel van felszerelve. A szálloda ezenkívül saját táviró készülékkel rendelkezik, amely a német táviróhálózatba kapcsolódik. Természetesen minden szobát hirodalmi telefonnal és rádiókészülékkel láttak el. A széles, déli fekvésű terraszokon 1500 vendég foglalhat helyet.

Andrássi Ede zeneiskolája, Nagyváradi, Teleki-utca 13. Felvétel szerda és szombat délután.

CORSO FILMSZINHÁZ
Óriási siker

UZ BENICE

NYIRO JÓZSEF REGENYE FILMEN

Legjobb magyar hirdető és kitűnő pótkép

Szereplők: Jávor Pál, Borden Bella, Tompa Puli, Mály Gerő

Magyar Királyi Honvéd Vezérkar Főnöke

60. Föv. 1940. kat. közig. szám.

Hirdetmény

I.

Legfelsőbb parancsra a fegyveres erőműködési területen a közhatalom gyakorlását a polgári közigazgatás berendezéséig átvetttem. A közrend fenntartása és a közigazgatás feladatai zavartalan ellátásának biztosítása végett a következőket rendelem:

1. A katonai közigazgatás alatt álló területen a közigazgatást, — ideértve a közbiztonsági szolgálatot is, — katonai parancsnokságok látják el.

2. A katonai igazgatás alatt álló területen eddig fennállott jogszabályok — amennyiben az állami főhatalom változásából más nem következik, vagy másként nem rendelkezem — továbbra is érvényben maradnak.

3. A közlekedés (vasut-, hajó-, közhasználatu gépjármű és egyéb közúti közlekedés) katonai igazgatásba megy át. A vasuti, a hajózási és a közhasználatu gépjárművekkel való közúti közlekedést a központi szállásvezetőség irányítja és annak fenntartásáról gondoskodik.

4. A postai forgalmat a m. kir. posta üzleti szabályzata szerint, díjszabásának alkalmazásával látja el.

5. Az iskolákban (óvodákban) a tanítás további intézkedésig szünetel.

6. A születési-, házassági- és halotti anyakönyveket az eddig érvényben volt jogszabályoknak és követett gyakorlatnak megfelelően folyamatosan tovább kell vezetni.

7. A beszállásokra vonatkozóan a magyar törvények irányadók.

8. Adókat és egyéb közszolgáltatásokat az ezidőszert fennálló szabályoknak megfelelően kell fizetni.

9. A büntető igazságszolgáltatást a katonai közigazgatás ideje alatt elkövetett bűncselekmények tekintetében, a magyar büntető törvénynek megfelelően, a katonai büntető bíróság látja el. A katonai közigazgatás kezdete előtt elkövetett bűncselekmények tekintetében a katonai büntető bíróság — egyelőre csak az elkerülhetetlenül szükséges bírói cselekményeket végzi. A katonai közigazgatás kezdete előtt kiszabott büntetések végrehajtásának megkezdését el kell halasztani. A rendőri büntető bíróságot a magyar jogszabályoknak megfelelően a katonai parancsnokságok látják el. Polgári ügyekben a peres és nem peres eljárásban a bíróság csak az elkerülhetetlenül szükséges eljárás cselekményeket végzi. Árverést elrendelni, vagy a már korábban elrendelt árverést foganatosítani nem lehet.

II.

1. Mindenki köteles a legközelebbi katonai parancsnokságnak bejelenteni és felhívásra azonnal beszoiglatni a birtokában levő olyan készpénzt, fegyvert, löszert, más hadiszert, szállítási eszközt, kórházi, gyógyintézeti, gyermekmenhelyi és egészségvédelmi felszerelést és berendezési tárgyat, vagy egyéb egészségügyi anyagot, kötszert, élelmiszert, illetve más olyan ingó dolgot, amely állami tulajdon, úgyszintén a birtokában levő mindennemű lőfegyvert (vadász-, célzó- és egyéb puskát, pisztolyt), bármilyen löszert vagy robbanóanyagot.

2. Mindennemű gyűlés, összejövetel és felvonulás tartása további rendelkezésig tilos. A járási (városi) katonai parancsnokság azonban kivételesen a gyűlés, összejövetel, illetőleg felvonulás tartására engedélyt adhat.

3. Új egyesület, vagy fiókegyesület alakítani további rendelkezésig tilos.

A már meglévő egyesületek vagy hasonló szervezetek működésüket további rendelkezésig nem folytathatják; a járási (városi) katonai parancsnokság azonban az egyesület, vagy más hasonló szervezet működését megengedheti.

4. Sajtótermékeket előállítani, vagy terjeszteni csak a járási (városi) katonai parancsnokság előzetes engedélyével szabad. Időszaki lapokat csak engedéllyel szabad indítani.

5. A középeurópai idő azonnal életbe lép.

6. Vendéglőt, kávéházat, kocsmát, kávéházat, tejjóvócsarnokot, cukrászdát, színházat, mozgófényképezetet és minden más szórakozóhelyet 22 óráig szabad nyitva tartani.

Vendéglőt, kávéházat, kocsmát, italmérést és egyéb hasonló üzletet reggel 6 óra előtt kinyitni nem szabad.

Vasuti vendéglőkre az illetékes katonai parancsnok külön rendelkezik.

A járási (városi) katonai parancsnokság, a szükséghez képest, a zárórát 22 óránál korábbi vagy későbbi időre is teheti.

7. A kórházakat, gyógyszerárakat, állami gyermekmenhelyeket, egészségvédelmi intézményeket (dispensáriumokat, anya- és csecsemővédő intézeteket, stb.) valamint a napközi otthonokat üzemben kell tartani. A kórházi betegfelvételeket mindaddig, míg a kórházak üzemének zavartalanága biztosítható nem lesz, a feltétlenül kórházpótlást és rögtönri segélyt igénylő betegekre korlátozom.

8. A katonai igazgatás alatt álló területekről — Magyarország területére, első 30 nap alatt beutazás elvileg nem engedélyezhető. Kivételes esetekben külön kiadott rendelkezéseim szerint a lakó — (tartózkodási) hely szerint illetékes (városi) katonai parancsnok által kiállított utazási igazolvánnyal szabad belépni. Igazolványt csak az kaphat, aki erkölcsi, közrendészeti és egyéb szempontból nem esik kifogás alá.

Katonai igazgatás alatt álló területen lakóknak utlevélkiállítását a lakóhelyük szerint illetékes járási (városi) katonai parancsnokságtól kell kérniük.

A katonai közigazgatás területéről, annak tartama alatt, — még a román hatóság által kiállított és megfelelő vízummal is ellátott utlevéllel — külföldre kivándorolni szándékozók, a magyarok kivételével, a járási (városi) katonai parancsnok előzetes hozzájárulásával kivándorolhatnak; egyébként a román hatóság által kiállított utleveleket érvényüket veszítik. Ezért a külföldre utazni óhajtóknak — a lakóhelyük után illetékes járási (városi) katonai parancsnokság útján — magyar utle-

velet kell beszerezniük

A katonai igazgatás területére belépni vagy onnan kilépni, csakis a kijelölt állomásokon vagy helyeken szabad.

A kisebb határforgalomban (kettős birtokosok részére), — magyar katonai közigazgatási területen — a határátlépési igazolványokat a járási (városi) katonai parancsnokság állítja ki.

9. A közutakon a menetirány szerinti baloldalra kell haladni, a szembejövő járműnek balra kell kitérni, a jároművet pedig jobbra kell előzni.

10. Gépjárművet, ha üzembentartójának lakó-, tartózkodási-, telephelye a katonai igazgatás területén van, az eddig kiadott forgalmi engedéllyel, rendszámablával és igazolvállyal csak abban az esetben szabad a közúti forgalomban használni, ha arra az illetékes járási (városi) katonai parancsnokság engedélyt ad.

A gépjárművezetői igazolványok további rendelkezésig érvényben maradnak. Minden gépjármű vezetője igazolványát állandóan magánál tartsa és azt — hatósági közeg felhívására — azonnal felmutatni köteles.

11. A járási (városi) katonai parancsnokság mindazoknak az üzemeknek működését, amelyek közbiztonsági, tűz vagy építésrendészeti vagy egészségügyi szempontból veszélyesek, felfüggeszheti.

12. Az erődítések területére mindaddig tilos belépni, amíg azokat le nem szerelik.

III.

Mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a felszabadító fegyveres erő biztonsági vagy egyéb szempontból tesz, be kell tartani és elő kell segíteni.

Aki a jelen hirdetményben foglalt rendelkezéseket, vagy a katonai parancsnokságnak e rendelkezések alapján tett intézkedéseit megszegi, megtorló eljárás alá esik.

Jelen hirdetményben foglalt rendelkezések azonnal hatályba lépnek.

Werth Henrik s. k.

gyalogsági tábornok,

a m. kir. honvéd vezérkar főnöke.

A Nemzeti Bank hirdetménye a leura szóló bankjegyek és érmék pengőértékre való átváltásáról

A Magyarországhoz visszacsatolt területen forgalomban levő, leura szóló bankjegyeket és érméket a Magyar Nemzeti Bank a pengőérték fizetőközökre váltja át. A Bank 100 leuért 3.33 pengőt fizeti ki, vagyis 1 pengő 30 leunak felel meg.

A Magyar Nemzeti Bank csak azokat a bankjegyeket és érméket váltja át, amelyeknek tulajdonosa a visszacsatolt területen lakó személy (a visszacsatolt területen székhellyel bíró jogi személy vagy cég). Külföldi cégeknek a visszacsatolt területen levő telepei az itteni cégekkel, belső cégeknek külföldön levő telepei pedig a külföldi cégekkel egy tekintet alá esnek.

A Magyar Nemzeti Bank az összes bankjegyeknek az átváltását azonnal megkezdi és azokat az 1940. évi szeptember hó 24. napjáig bezárólag fogadja el átváltás végett. E határidő eltelte után átadott bankjegyet a Bank csak abban az esetben váltja át, ha a késeletmet megfelelően igazoltnak látja. Azt az időpontot, amelyen túl még ilyen igazolt esetben sem fogad el többé bankjegyet átváltás végett, a Bank a hivatalos lapban és a napilapokban közölteendő újabb hirdetményben fogja közölni.

Az átváltást a Magyar Nemzeti Bank által kiküldött kirendeltségek végzik a pénzüzetek (hitelszövetkezetek) közreműködésével; a kirendeltségek azokon a helyeken működnek, ahol a Román Nemzeti Banknak fiókjintézete, vagy ügynöksége (agentie) volt.

A kirendeltségek hivatalos órái: délelőtt 8—12-ig és délután 2—6-ig.

Az átváltás minél gyorsabb lebonyolítása érdekében a kézség ne a kirendeltségekhez, hanem valamely pénzüzetéhez (hitelszövetkezetéhez) forduljon bankjegyeinek átváltása végett. A Magyar Nemzeti Bank a pénzüzeteket (hitelszövetkezeteket) ezúton is felhívja, hogy az átváltást a felek irányában mindennemű költség és díj felszámítása nélkül közvetítsék; költségeiket a Bank az általa megállapított mértékben meg fogja téríteni.

A pénzüzeteket (hitelszövetkezeteket), a hatóságok, a hivatalok és a közüzemek közvetlenül

a kirendeltségeknek adják át bankjegyeiket átváltás végett.

A beszoiglatott bankjegyekről jegyzéket kell kiállítani és aláírni.

Az, aki 150.000 leunál több bankjegyet ad át átváltás végett, köteles személyazonosságát és lakóhelyét megfelelően igazolni. Ha a pénzüzetnek (hitelszövetkezetnek) kétsége van a tekintetben, hogy a bankjegy a visszacsatolt területen lakó (székhellyel bíró) személynek a tulajdonosa-e, a bankjegyet letétbe veszi és a legközelebbi kirendeltség döntését kéri ki. Ugyanígy kell eljárni, ha a fél az átváltási határidőt elmulasztotta és azt kéri, hogy mulasztása tekintésék igazoltnak.

Mindenkinek érdeke, hogy bankjegyeit mielőbb átváltassa, mert a leura szóló bankjegyek az átváltási határidő végével többé nem törvényes fizetőszközök, azokat tehát fizetésül elfogadni senki sem köteles. Azt az időpontot, amelyben a bankjegyek megszűnnek törvényes fizetőszközök lenni, a Magyar Nemzeti Bank külön is közzé fogja tenni.

A leura szóló érmék átváltását a Magyar Nemzeti Bank később fogja megkezdeni és erről új hirdetményt fog közzétenni; ezek az érmék egyelőre továbbra is forgalomban maradnak és azokat fizetésül mindenki köteles elfogadni.

A visszacsatolt területre leura szóló bankjegyet és érmét behozni tilos.

Budapest, 1940. évi szeptember hó 5-én.

MAGYAR NEMZETI BANK

Baranyai s. k.

elnök

Koós s. k.
főtanácsos

Quandt s. k.
vezérigazgató

* „Kisiparosok“ Hitelszövetkezte, Nagyvárad Szalárdi-utca 4. szám, megbízást kapott a Magyar Nemzeti Banktól a leu beváltásának eszközésére.

Nagyapa és unoka, szegény és gazdag,
könyves szemmel élvezi a magyar film-
gyártás diadalát

MA AZ APOLLOBAN

FÖLDINDULÁS

Főszerepben: Páger Antal, Kliss Ferenc
és Eszényi Olga. — Műsoron kívül leg-
újabb magyar világhíradó és különleges
zenés pótkép: Falu végén kuria kocsmá
Előadások kezdete: 4-6-8 órákor

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedden este fél 8 órákor: **Nótáskapitány.**
Szerdán és csütörtökön este fél 8 órákor:
Feketeszáru cseresznye. Hunyady Sándor színjá-
téka. Főszerepekben: Felszeghy Mária, Borsos
Manci, Eröss Irén, Fekete Mihály, Berengh Béla,
Németi István, Haller Sándor, Derecskey Pál,
Solti Miklós, stb., stb.

Péntek este fél 8 órákor: **Legyen úgy, mint
régén volt.** Erdélyi Mihály nagyoperettje. Fősze-
repekben: Erényi Böske, Kőszegi Dusu, Eröss Bös-
ke, Rappert Dódi, Borsos Manci, Hegyessi Fe-
renc, Haller Sándor, Derecskey Pál, Berengh
Béla, Solti Miklós, stb.

— Az esti előadások pontosan fél 8 órákor
kezdődnek.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

A nagy sikerrel felújított és eredeti szöveg-
gel lejártszott Nótáskapitány frissen, úden ha-
tott és újból meghódította a közönséget. Leikes
nyiltszíni tapsók, ujrászások igazolták, hogy az
operettegyüttes hivatást től be ma is a színpa-
don, mert a zsufozt házak közönsége kitünően
szorakozott. A Nótáskapitány még hétfőn és
kedden este van a színház műsorán mindenkor
pontosan fél 8 órai kezdettel.

— **Feketeszáru cseresznye.** Hosszu idő óta
nem kerülhetett színpadra Hunyady Sándor betiltott,
a kort, jellemeket nagyszerűen jellemző színmű-
ve, amelyet szerdán és csütörtökön este Fekete
Mihály művészi rendezésében mutat be eredeti
szöveggel a színház drámai együttese. A főszere-
peket Felszeghy Mária, Eröss Irén, Borsos Man-
ci, Németi István, Berengh Béla, Haller Sándor,
Solti Miklós és Salgó Jenő játsszák. Fekete Mi-
hály és Felszeghy Mária valóságos brilirozni
fognak ebben a kitünő színműben, amelyben a
drámai együttes fog bemutatkozni.

— **Legyen úgy, mint régén volt.** Erényi Bös-
ke vendégfelléptével kerül színpadra péntek estétől
Erdélyi Mihály nagyoperettje, a **Legyen úgy,
mint régén volt.** Erényi Böske általános ismert
művészetével csak emelni fogja az előadások
színvonalát. Ezt az operettét szintén nem lehet-
tett előadni, mert a román cenzura nem engedte
meg magyaros tartalmaért. Fülbemászó ze-
ne, eredeti téma, ragyogó kiállítás, a minden
igényt kielégítő szereposztás, a tökéletes és
megkapó rendezés teszik majd feledhetetlenné a
Legyen úgy, mint régén volt előadásait. A fő-
szerepeket: Erényi Böske, mint vendég, Kőszegi
Dusu, Eröss Irén, Rappert Dódi, Borsos Manci,
Haller Sándor, Hegyessi Ferenc, Berengh Béla,
Solti Miklós, Derecskey Pál játsszák. A zenekart
Schreiber Alajos vezényli, a rendezés munkáját
Hegyessi Ferenc végzi, aki sok öltettséggel fog-
ja megjelölni a közönséget. A **Legyen úgy, mint
régén volt** pénteken, szombaton este fél 8, va-
sárnap délután 4 és este fél 8 és hétfő este fél
8 órákor van a színház műsorán.

— A színház igazgatósága kéri az igen tisz-
telt közönséget, hogy helyeiket az előadás kez-
déséig fél 8 óráig okvetlen foglalják el, mert az
előadások pontosan kezdődnek.

INGATLAN

Kortsmáros László

ingatlan irodája

Kórház-utca 13. - Telefon: 20-85

Eladó: Elköltözés miatt a Nagy Sándor-utcá-
ban, a város legjobban megépített luxus kivi-
teli 8 szobás, hallos, összkomfortos uritáza,
30 méteres utcafronttal, külön épületben még
egy 3 szobás modern lakással. A pompásan
épített parkos uriház csekély költséggel 5
komplett, gyönyörű lakással alakítható át.
Eladó: teljesen központban fekvő, abszolút
modern emeletes bérpalota 5 szobával nettó
hozammal 3.400.000 leiert.

Kortsmáros László

ingatlan irodája

Kórház-utca 13. - Telefon: 20-85

A főpostán és a hat kerületi postán is helyreállott a rendes szolgálat

Uj alkalmazottakat a posta nem vesz fel

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken reggel ki-
lenc órákor vonultak be a magyar honvédség
első csapatlestei Nagyváradra s aki pénteken
délben 11 óra után a nagyváradi főpostán járt,
az láthatta, hogy a Magyar Királyi Posta ak-
korra már meg is kezdte működését.

Pénteken már „Nagyvárad visszatért”
bélyegzővel pecsételték a leveleket, levelező-
lapokat a postán s megkezdődött a levelező-
lapok s a különböző címlelt „Kelet Visszatért”
sorozatba tartozó bélyegpek árusítása. A postai
rácsokat napok óta ostrom alatt tartják a bé-
lyeggyűjtők ezért az értékes, történelmi soro-
zatért. Különben ilyen különleges bélyegzés-
sel látják el a bélyegeket a szalontal és a bán-
ffyuhnyádi postán is.

A posta átvételére vonatkozólag értékes
fölvilágosításokat kaptunk a nagyváradi Ma-
gyar Királyi Posta egyik vezető tisztviselőjé-
től. A fölvilágosítás szerint a főpostát és a
többi nagyváradi postahivatalt aránylag jó ál-
lapotban vették át s a felszerelésekből, gépek-
ből alig hiányzik.

A posta gyors átvételének a kitünő előze-
tes szervezés volt a titka. A bevonuló honvé-
dek idejüleg a visszacsatolt területek rész-
re a szervezési, hivatalnoki és személy-
zeti gárda érkezett. A visszacsatolt területek
postai szolgálatának élén két szervező igazga-
tóság áll. Az egyik igazgatóságnak Kolozsvárt,
míg a másiknak Marosvásárhelyen lesz a szé-
khelye. A kolozsvári szervező igazgatóságot dr.
Erdélyi Géza postai igazgató fogja vezetni, aki
még jelenleg a váradi főpostán tartózkodik. A
két szervező igazgatóság azután több szervező
területre osztotta a visszacsatolt részeket. Egy-
egy szervező területen négy-öt postabiztos mű-
ködik.

A nagyváradi postakörzet északon Ermi-
hályfalvaig, délen Szalontáig, míg keleten Ege-
resig terjed ki. Ötvenhat postahivatal tartozik
ehhez a körzethez s ezeknek a postahivatalok-
nak már folyik a szervezése.

Az a szervezet tehát, amelyik most a pos-
tahivatalokat átvette, csak addig marad itt,
amíg a Magyar Királyi Posta szabályait beve-
zeti és a személyzetet megszervezi. A személy-
zetre vonatkozólag a következő fölvilágosítás-
okat kaptuk:

A román posta visszamaradt személyzeté-
ből, aki szolgálatra jelentkezik, azt a Magyar
Királyi Posta a bécsi döntés egyik záradéka
értelmében átveszi. Az időelőtt nyugdíjazott és
az elbocsájtott volt erdélyi postai alkalmazot-
tak jelentkezését elfogadják és illetékes helyre
továbbítják. A nyugdíjakat — nemcsak itt, ha-
nem a többi állami hivatalokban is tovább fo-
lyósítja a magyar állam.

Uj alkalmazottakat a posta nem vesz föl.
Tehát az ilyenirányu kérések hiábavalók.

A posta működésére vonatkozóan megtud-
tuk, hogy Nagyváradon e sorok megjelenése-
kor már nemcsak a főpostán, hanem a hat ke-
rületi postán is helyreállt a rendes szolgálat.
A váradi körzethez tartozó vidéki posták kö-
zül a következők vannak már megszervező-
Biharpüspöki, Bihar, Bihardiószeg, Székely-
hid, Érseleind, Érsemjén, Ermihályfalva, Bi-
harfélégyháza, Szalonta, Váradles, Mezőtelegd,
Élesd, Bánffyahunyad.

Tehát az anyaországba és ezek közül a
postahivatalok közül bárhová föl lehet adni
közönséges és ajánlott leveleket, küldeménye-

ket, értéklveleket és öt kilogrammnál nem na-
gyobb csomagokat.

Erkezni — mindenféle postaküldemény
érkezhet. Tehát az anyaországból bármit lehet
küldeni a fenti helységekbe.

A magántávíróforgalom általában szünetel.
Igazolt halálozás esetén a katonai hatóságok
adhatnak táviratozásra engedélyt. Az anya-
országból érkezhet távirat. A magántávbeszélés
és nagyrészt szünetel.

Még mindig nagy a drágaság a hetipiacon!

Nagyvárad. Saját tud. Az első magyar heti-
piacon még mindig meglehetősen nagy drágaság volt.
Az árak, alig néhány zöldségféle kivételével, nagy
százalékban emelkedtek. A felhozatal általában
gyenge volt.

Részletes beázamolónk a következő:

Zöldségpiacon. Közepes felhozatal. Burgonya
kgr. 18 fillér — 6 lei, vöröshagyma kgr. 15 fillér
— 5 lei, levesbevaló zöldség csomója 10—12 fillér
— 4—5 lei, karaláb drb. 6—10 fillér — 2—3 lei,
káposzta fejenkint 15—20 fillér 5—7 lei, kelká-
poszta 15—18 fillér — 5—6 lei, karfiol fejenkint
25—30 fillér — 8—10 lei, paradicsom kgr. 25—30
fillér, 8—10 lei, zöldpaprika kisebb drb. 1 fillér,
3 drb 1 lei, nagyobb drb. 3 fillér — 1 lei, kék-
paradicsom drb. 6 fillér — 2 lei, zöldbab kgr. 25—
30 fillér — 8—10 lei, zseuge szemeshab literje 30
fillér — 10 lei.

Gyümölcspiacon. Gyenge felhozatal. A dinnye
már szinte elfogyott. Legtöbb a felhozatal berec-
cei szilvából. Az árak tartottak. Berecenci szilva
kgr. 30—35 fillér — 10—14 lei, görögdiinnye kgr.
21 fillér — 7 lei, sárgadiinnye kgr. 25 fillér — 8
lei; szőlők: delavári kgr. 60 fillér — 20 lei,
óthello kgr. 60 fillér — 20 lei, vegyes csemege
55—60 fillér. Szép szőlő nincs a piacon. Ösz-
barack gyengébb minőségű kgr. 60—70 fillér —
20—24 lei, szebb barack 1 pengő — 30 lei. Első
minőségű barack 1.60 pengő — 50 lei. Alma, fajta
szerint 30—50 fillér — 10—15 lei. Kévécs felhoza-
tal volt málnából és szederből is.

Tojás párja 21—25 fillér — 7—8 lei.

Tejpiac. Gyenge felhozatal. Tej literje 24 fil-
lér — 8 lei, tejföl literje 1.10 pengő — 35 lei, te-
hénturó kgr. 95 fillér — 26—28 lei, falusi vaj kgr.
5 pengő — 150 lei. Vízontelárusítók árai: tejföl
literje 1.30, 1.60 p. — 40—50 lei, tehénturó kgr.
1.20 p. — 36 lei, juhturó kgr. 2 p. 30 fillér — 70
lei, főzővaj 5 p. 30 fillér — 160 lei, teavaj kgr.
6 pengő.

Baromfi-piacon. Gyenge felhozatal. Az árak emel-
kedő irányzatúak.

Halpiac. Körösi hal kgr. 1 p. 30—1 p. 60 —
40—50 lei.

A vásárlások nagyszázaléka még leivel történik.

Heszke Béla:

Brüsszeli délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült
realitási portréját és egy igazlmacon ér-
dekes élmény karsolatot tartalmaz ez a
könyv, amely nem hiányozhat a művel-
tatos olvasók köztársaság asztaláról.

Ára: 40 lei.

RÁDIO

SZERDA, SZEPTEMBER 11.

Budapest I. 6.40 Ébresztő. Torna. 7 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Mátyás király városa. Kolozsvár. Dr Lux Kálmán előadása. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. 12.10 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara. 12.40 Hírek. 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30 Cigányzene. 2.30 Hírek. 2.45 Műsorismertetés. 3 Árfolyamhírek. piaci árak, élelmiszerárak. 4.10 Tarka gyermekdelután. Erdélyi írók és dalszerzők műveivel. Vezeti Kilián Zoltán. Közben előadásra kerül Benedek Elek: „A meglepetés” c. vígjátéka. Előadják a gyermekszereplők. 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 5.15 Honvédműsor. 6.15 Hazatért kincses Kolozsvár. Makai Sándor dr egyetemi tanár előadása. 6.45 A Rádió Szalonzenekeara. 7.15 Hírek magyar és román nyelven. 7.25 Isten hozott. Kolozsvár. Erdélyi színészek előadójátéka. Rendező Barsi Ödön. 8.10 Intulok hangfelvételéről. 8.25 Külügyi negyedóra. 8.40 Közvetítésnek fenntartva. 9.40 Hírek. időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 10.10 Közvetítésnek fenntartva. 11 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 11.20 Közvetítés a Gellért-szállóból. Mursi Elek cigányzenekara. 0.05 Hírek.

Budapest II. 6.10 A Rádió Szalonzenekeara. 7.30 Kórajz. Tóth Ervin dr előadása. 8 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 8.25 Táncclemezek. 8.40 Vigasságok a régi Pest-Budán. Szemere Klára előadása. 9.10 Cigányzene. 9.45 Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 12.

Budapest I. 6.40 Ébresztő. Torna. 7 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Vizsorgatás. Bartók József elbeszélése. Felolvasás. 10.45 Hogyan szórakoztassa a szülő a gyermekét? Irta Madyné Vass Ríza. Felolvasás. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. 12.10 Hanglemezek. 12.40 Hírek. 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30 Magyar Revü Táncczenekar. 2.30 Hírek. 2.45 Műsorismertetés. 3 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.15 Ruszin hallgatónak. 1. Mátyás, a nagy magyar renaissance király. Gogolák Lajos előadása. 2. Hanglemezek. 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 5.15 Honvédműsor. 6.10 A Rádió Szalonzenekeara. 7.15 Hírek magyar és román nyelven. 7.25 Cigányzene. 8.10 Erdélyi kérdések. „A Székelyföld lelke”. Dr Fodor Ferenc egyetemi tanár előadása. 8.35 Szórakoztató zene. 8.30 A székelyek néprajza. Visky Károly előadása. 9.10 Közvetítés a Schmidthauer-villából. Schmidthauer Lajos orgonánál. 9.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 10.10 Cigányzene. 11 Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 11.25 Táncclemezek. 0.05 Hírek.

Budapest II. 4.15 Hanglemezek. 8 Hírek. fúgatóversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 8.25 Két régi erdélyi író. Geréb László dr előadása. 8.55 Verdi: Vonósnygyes. Előadja a Római vonósnygyes. (Tagjai: Luccarini, Montelli, Perini és Silva.) Hanglemezek. 9.20 Kabakosok a virágoskertben. Natter-Nád Miksa előadása. 9.50 Időjárásjelentés.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 13.

Budapest I. 6.40 Ébresztő. Torna. 7 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 A Duce és a Führer. Molnár János előadása. 10.45 A teli fürdőkurák. Felolvasás. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. 12.10 Cigányzene. 12.40 Hírek. 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30 A Melles Béla-zenekar. Vezényel Vin-eze Ottó. 2.30 Hírek. 2.45 Műsorismertetés. 3 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.10 Diákféltára. 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 5.15 Dohnányi Fisz-moll szvit. Előadják a Csikágói Szimfónikusok. Frederick Stock vezénylésével. Hanglemezek. 8.45 A nyersanyaggyártás szolgálatában. Ifj. Sorg Antal előadása. 6.45 A Rádió Szalonzenekeara. 7.15 Hírek magyar és román nyelven. 7.25 Danyi Ferdinánd gordonkázik zongorakísérettel. 7.50 Sportközlemények. 8 Házassági évforduló. Irta Lánzy Gábor. Közreműködik Szörényi Éva és Abonyi Géza. Hanglemezekkel. 9.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 10.10 Közvetítés a Gellért-szállóból. Iniczky László táncczenekara játszik. 11 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 11.20 Közvetítés az EMKE-kávéházából. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel. 0.05 Hírek.

Budapest II. 7.15 Rácz Béla cigányzenekara. 8 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 8.25 Herz Lili zongorázik. Liszt-művek. 8.55 A Bódeni-tó. Klenka János dr előadása. 9.35 Időjárásjelentés.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 14.

Budapest I. 6.40 Ébresztő. Torna. 7 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Haromszázötven éve jelent meg a Károli Biblia. Szitnyai Jenő előadása. 10.45 Mit nézzünk meg? Az eskütéri római sisakot a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Radnóti Aladár dr. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. 12.10 Weidinger Ede szalonzenekeara. 12.40 Hírek. 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30 Hanglemezek. 2.30 Hírek. 2.45 Műsorismertetés. 3 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.10 Ifjusági rádió. Csillagokat vizsgálunk. A rádió gyermekjátékos csoportjának látogatása a Pázmány Péter Tudományegyetem Budapest-svábhegyi csillagvizsgáló intézetében. 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 5.15 Vidék József cigányzenekara. 6.05 József Attila verseiből előad Somlay Artur. Bevezetőt mond József Jolán. 6.30 A Rádió Szalonzenekeara. 7.15 Hírek magyar és román nyelven. 7.25 Mezőgazdasági és háztartási munkában a Női Honvédelmi Munkatábor tagjai. Közvetítés a szabotcsmegeyi Lovak közszékhől. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel. 7.40 Hegyaljai szüret. Hangjáték. Irta ifj. Ambrózy Ágoston és gróf Haller Alfred. Rendező Csanády György. 8.40 Hermann Schittenheim harmonikaszámai. 9 Lóversenyeredmények. 9.10 Jókai Erdélyben. Részletek Jókai műveiből. Felolvasás. 9.25 E. Fischer: Az Alpoktól délre. Szvit. (Kikötőben, Terrasz a tengeren, Virágkorzó, Tarantella.) Koncertzenekar, vezényel Seidler-Winkler. Hanglemezek. 9.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 10.10 Közvetítés a budai Kis-Royalból. Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál. 11 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 11.20 Fáncclemezek. 0.05 Hírek.

Budapest II. 6.45 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági főelőjárja. 7.30 Wehner Tibor zongorázik. 8 Hírek. lóversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 8.25 Hanglemezek. 9.20 Az őszember kódozásától a messzehorod ágyuig. Irta Csűrös Zoltán. Felolvasás. 9.45 Időjárásjelentés.

Énekeljétek völgyek és hegyek!

Pénteken, a felszabadító honvédecsapatok bevonulásának számunkra örökké emlékeztetés napján, hangzót fel először Nagyvárad utcáin az erdélyi induló magával ragadó, sodróerejű dallama. Harsány honvédkürtök, katonatrombiták zengték az indulót, amely lázbaborított, megrészegetett minden magyar lelket. Azóta ezt dúdolja és ezt füttyöli a nagyváradi utca. Itt közöljük a szövegét, hogy azok is megtanulják, akik véletlenül még nem ismernék vitéz Somogyváry Gyula versét

Erdélyi induló

Elhangzott a szó
Zeng az induló
Győztesek megint
Régi zászlaink
Nézd a gunyhátár
Széttiporva már
S várnak ujja mind
Ósi bércaink

Refr. Edes Erdély itt vagyunk
Érted élünk és halunk
Győz a szittya főrgeteg
A rohanó sereg

Lépteink nyomán,
Főat a Hargitán
S vögyeinkbe lent:
Tornyak hangja zeng!
Már semerre sincs
Átkozott bilincs,
Énekeljétek
Völgyek és hegyek!

Refr.

Az erdélyi induló zenéjét vitéz nárai Nagy Antal szerezte.

Árcéhicédetések

Elveszett

Elveszett
Özv. Járai Terézia névre szóló nyugdíjkönyv az olasz nagytetemtől a Széles-utcai piacig. Megtaláló kéretik adja le a kiadóhivatalunkba

Különféle

szavanként 3 lei

Major Vilma
fényképész nő fényképfelvételei a magyar honvédség bevonulásáról, a bevonulási ünnepségről és a magyar nők vasárnapi díszfelvonulásáról az „Őrszem” könyvkereskedésben kaphatók.

Született
német volt tanítónő, német és zongora órákat ad mérsékelt áron. Vidékre is menne, mint nevelőnő. Címeket kér: Molnár cukrászda, Nagyvárad, Rákóczi-ut 26. szám.

Ingyantant venni-eladni akar forduljon BALOGH ingatlanirodához Pável utca 19.

Középiskolásokat teljes ellátásra felveszek. Nagyvárad, Csengeri-utca 2. Julier.

Tisztviselőknék, nyugdíjasoknak férfi és női ruhát részletre készít Mágori, Nagyvárad, Katolikus Kör épület.

Akik magánházat, bérházat, bármilyen ingatlant eladni, venni akarnak, keressék fel Popovics ingatlanforgalmi irodát Nagyvárad, Szent János-utca 6. szám. Telefon 15-67.

Allást keres

szavanként 1 lei

Többéves
gyakorlattal rendelkező fiatal bolti kiszolgálókisasszony állást keres. Cim a kiadóban.

Gyermek
mellé vagy szobalány-nak ajánlkozom. Susan Zseni, Nagyvárad, Saspalota I. emelet 58. sz. Gáléknál.

Megbízható
magyar asszony hivatalokban takarítónéknék, vagy családokhoz bejárónónéknék ajánlkozom. Kovács Sándorné, Nagyvárad, Közép utca 23. szám.

Aradról elmenekült, középkori, nőtlen férfi alkalmazást keres. — Gyakorlott szállodai portás, több nyelven beszél, a vendégfői szakma minden ágában jártas, hasonló minőségben, esetleg nagy vállalatnál bizalmi állást keres. Nagy Márton néven ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít

Allást nyec

szavanként 2 lei

Perfekt
magyar gyorsíró nő azonnalra keresetlik. Dr Középegy László, Nagyvárad, Rákóczi-ut 10. szám.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadók
Gerliczy palotákban 2 és 3 szobás, teljes komfortos lakások. 2 nagy helyiség raktárnak, vagy műhelynek. Erdéklődni: Rákóczi-ut 42. szám.

4 szobás komfortos lakás azonnalra kiadó, Színház-utca 4. szám alatt, a város központjában. Értekezni lehet: Nagyvárad, Rákóczi-ut 16. szám. Dr Sarkady.

Kétszobás
utcai lakás október 1-re kiadó. Nagyvárad, Széles-utca 22-a.

Butorozott
szoba különbejáratu, kiadó. Nagyvárad, Iskola-u. 10. szám.

Két szoba
mellékhegyiségekkel november 1-re kiadó. Nagyvárad, Bunyitayliget 6. szám.

3 szobás
modern utcai lakások és garzon lakások kiadó. Erdéklődni: Nagyvárad Csengeri-utca 2.

Modern
két szobás, fürdőszobás erkélyes lakás kiadó. Nagyvárad, Múri-ta-utca 7. (Gerliczy u. folytatás.)

Kiadó
szép modern 3 szobás komfortos lakás azonnalra. Nagyvárad, Kálvária-utca 22. szám.

Kiadó
azonnalra egy szobás, előszobás garzon lakás. Nagyvárad, Saal Ferenc-utca 8.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó
egy modern parketás, 2 szobás, előszobás, fürdőszobás és pince-lakásos új ház. Gyönyörű udvari és kerti berendezés. Nagyvárad, Lovas-utca 17-a szám. Ügynökök díjazva.

Bádogos műhely
berendezést megvételre keresek. Varga Sándor, Nagyvárad, Szent Anna-utca 23. szám.

Iroda
berendezést megvételre keres dr Magyarádi Boros István ügyvéd, Nagyvárad, Mussoliniter 12. szám, törvényszék mellett.

Háztartás
imnden ágában jártas megbízható, szolid főzőnőt keres magános ur. Jelentkezni lehet reggel 9-10 között. — Cim a kiadóban.

Nyomatott a Szent László-nyomdában, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5 szám. (Katolikus Kör.)